

HØJESTERETS KENDELSE

afsagt torsdag den 16. juni 2022

Sag BS-48173/2020-HJR

Topdanmark Forsikring A/S
(advokat Nicolai Mailund Clan)

mod

Fagforening Danmark
som mandatar for A
(advokat Martin Bondesen)

og

S/I Arbejdsmarkedets Erhvervssikring
(advokat Inge Houe)

I tidligere instans er afsagt kendelse af Østre Landsrets 13. afdeling den 3. september 2020 (BS-25394-2020-OLR).

Dommerne Vibeke Rønne, Lars Hjortnæs og Jens Kruse Mikkelsen har deltaget i denne afgørelse.

Påstande

Kærende, Topdanmark Forsikring A/S, har nedlagt påstand om, at kæresagen hjemvises til landsretten til realitetsbehandling.

Fagforening Danmark som mandatar for A har nedlagt følgende påstande:

Principalt:
Afvisning.

Subsidiært:
Stadfæstelse af landsrettens kendelse.

Tertiært:
Stadfæstelse af byrettens kendelse.

Mere tertiært:
Hjemvisning til landsretten til prøvelse af om betingelserne for oprejsningsbevilling jf. § 394, stk. 2, er opfyldt.

Mest tertiært:
Hjemvisning til landsretten til prøvelse af, om de fire sidste cifre i As cpr.nr. skal udelades i de i sagen for byretten fremlagte bilag.

Arbejdsmarkedets Erhvervssikring har ikke haft bemærkninger i anledning af kæren.

Sagsfremstilling

Kæremålet udspringer af en arbejdsskadesag ved Retten i Glostrup mellem på den ene side Topdanmark Forsikring A/S og på den anden side arbejdsmarkedets Erhvervssikring og hovedintervenienten Fagforening Danmark som mandatar for A.

Parterne var enige om, at der i sagen skulle ske forelæggelse for Retslægerådet, men der opstod uenighed om, hvorvidt de sidste fire cifre i As cpr-nummer skulle slettes i de fremlagte bilag, herunder de lægelige bilag.

Ved beslutning af 13. marts 2020 pålagde byretten parterne at uploade bilagene i en ny version, hvor de sidste fire cifre i cpr-nummeret var udeladt. Af byrettens begrundelse fremgår, at byretten ikke fandt, at det var godtgjort, at angivelse af hele cpr-nummeret var nødvendig for sagens oplysning og afgørelse.

Topdanmark Forsikring A/S indgav den 27. marts 2020 til Procesbevillingsnævnet ansøgning om tilladelse til at kære byrettens beslutning til landsretten.

Procesbevillingsnævnet meddelte ved afgørelse af 11. juni 2020 Topdanmark Forsikring A/S kæretiladelse. Af afgørelsen fremgår, at tilladelsen er meddelt i medfør af retsplejelovens § 389 a, stk. 1.

Topdanmark Forsikring A/S' kæreskrift med påstand om, at det blev tilladt, at

As cpr-nummer i sin helhed indgår i sagens bilag, blev modtaget i landsretten den 25. juni 2020.

I svarskrift af 29. juni 2020 nedlagde Fagforening Danmark påstand om stadfæstelse af byrettens beslutning.

Den 22. juli 2020 indgav Topdanmark Forsikring A/S processkrift med yderligere bemærkninger.

Den 27. juli 2020 indgav Fagforening Danmark processkrift med påstand om afvisning under henvisning til, at kærefristen efter databeskyttelseslovens § 37, stk. 2, var overskredet, da kæreskriftet blev modtaget i landsretten.

Ved kendelse af 3. september 2020 tog landsretten Fagforening Danmarks afvisningspåstand til følge. Af landsrettens begrundelse fremgår bl.a.:

”Retten i Glostrups kendelse af 13. marts 2020 er afsagt som led i varetagelsen af rettens judicielle funktioner, jf. databeskyttelseslovens § 37, stk. 2, 1. pkt.

Kære af afgørelser truffet i medfør af databeskyttelseslovens § 37, stk. 2, 1. pkt., må anses for at være udtømmende reguleret i bestemmelsen, hvorfor retsplejelovens §§ 389 a og 394, stk. 2, ikke finder anvendelse.

Landsretten modtog kæreskriftet den 25. juni 2020.

Det fremgår af databeskyttelseslovens § 37, stk. 2, 4. pkt., at kærefristen er 4 uger. Databeskyttelsesloven ses ikke at indeholde hjemmel til undtagelsesvist at tillade kære efter kærefristens udløb. Da kæreskriftet først er indleveret efter kærefristens udløb, afviser landsretten kæremålet.”

Parternes synspunkter

Topdanmark Forsikring A/S har anført navnlig, at kære er sket rettidigt, da kærefristen efter databeskyttelseslovens § 37, stk. 2, gælder sideordnet med kærefristen efter retsplejelovens § 392, stk. 2, 1. pkt., og da kærefristen efter sidstnævnte bestemmelse er overholdt.

Såfremt kæreskriftet ikke anses for at være indgivet rettidigt, kan der i medfør af retsplejelovens § 394, stk. 2, 4. pkt., undtagelsesvist ses bort fra fristoverskridelsen. Det skal herved tillægges vægt, at parterne og Procesbevillingsnævnet har befundet sig i en retsvildfarelse med hensyn til kærefristen efter databeskyttelsesloven, at landsretten ikke har afvist kæremålet ex officio i forbindelse med

dets modtagelse, og at Fagforening Danmark først nedlagde påstand om afvisning for landsretten i processkrift af 27. juli 2020.

Det skal endvidere tillægges vægt, at formålet med databeskyttelseslovens § 37, stk. 2, er at skabe effektiv kæreadgang vedrørende persondataretlige spørgsmål, at byrettens afgørelse berører principielle persondataretlige spørgsmål, og at en praksis i personskadesager, hvorefter der skal ske sletning af de sidste fire cifre i skadelidtes cpr-nummer i samtlige bilag, ville være særdeles byrdefuld og tidskrævende for parterne.

Fagforening Danmark som mandatar for A har anført navnlig, at fristen for kære af afgørelser vedrørende behandling af oplysninger, der træffes af retten i sin egenskab af domstol, udtømmende er reguleret i databeskyttelseslovens § 37, stk. 2, og at de tilsvarende regler i retsplejeloven således ikke finder anvendelse. Da 4 ugers-fristen efter databeskyttelseslovens § 37, stk. 2, 4. pkt., ikke er overholdt, er Topdanmark Forsikring A/S' kære af byrettens beslutning ikke sket rettidigt.

Der er ikke grundlag for undtagelsesvist at se bort fra fristoverskridelsen, herunder på baggrund af parternes og Procesbevillingsnævnets eventuelle retsvildfarelse med hensyn til kærefristen efter databeskyttelsesloven eller tidspunktet for nedlæggelsen af afvisningspåstanden for landsretten.

Byrettens vurdering af det persondataretlige spørgsmål vedrørende sletning af de sidste fire cifre i skadelidtes cpr-nummer er korrekt, og der er ikke udsigt til, at landsretten vil anlægge en anden fortolkning af de relevante retsregler end byretten.

Retsgrundlag

Databeskyttelseslovens § 37 er sålydende:

”Domstolsstyrelsen fører i overensstemmelse med databeskyttelsesforordningens kapitel VI og VII tilsyn med behandling af oplysninger, der foretages for domstolene, når disse ikke handler i deres egenskab af domstol.

Stk. 2. For anden behandling af oplysninger træffes afgørelse af vedkommende ret. Afgørelsen kan kæres til højere ret. For særlige domstole, hvis afgørelser ikke kan indbringes for højere ret, kan den afgørelse, der er nævnt i 1. pkt., kæres til den landsret, i hvis kreds retten er beliggende. Kærefristen er 4 uger, fra den dag afgørelsen er meddelt den pågældende.”

Bestemmelsen blev indført ved lov nr. 502 af 23. maj 2018. Af de specielle bemærkninger til lovforslaget fremgår bl.a. (Folketingstidende 2017-18, tillæg A, lovforslag nr. L 68, s. 201 f.):

”Til § 37

Det fremgår af persondatalovens § 67, at Domstolsstyrelsen fører tilsyn med behandling af oplysninger, der foretages for domstolene. Tilsynet omfatter behandling af oplysninger med hensyn til domstolenes administrative forhold, jf. stk. 2.

Det fremgår endvidere af § 67, stk. 3, at for anden behandling af oplysninger træffes afgørelse af vedkommende ret. Afgørelsen kan kæres til højere ret. For særlige domstole, hvis afgørelser ikke kan indbringes for højere ret, kan den i 1. pkt. nævnte afgørelse kæres til den landsret, i hvis kreds retten er beliggende. Kærefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den pågældende.

Det foreslås i bestemmelsens stk. 1, at Domstolsstyrelsen fører tilsyn med behandling af oplysninger, der foretages for domstolene, når disse handler uden for deres egenskab af domstol.

I bestemmelsen fastsættes det, at Domstolsstyrelsens tilsyn i det hele omfatter domstolenes administrative forhold. Domstolsstyrelsens tilsyn omfatter således den teknisk-administrative behandling af oplysninger, herunder spørgsmålet om behandlingssikkerheden. Dette indebærer bl.a., at førelsen af en elektronisk oversigt over de ved et embede ansatte personers forhold mv. er omfattet af tilsynet.

Domstolsstyrelsens tilsyn omfatter således ikke retternes judicielle funktioner.

Det foreslås endvidere i stk. 2, at for anden behandling af oplysninger træffes afgørelse af vedkommende ret. Afgørelsen kan kæres til højere ret. For særlige domstole, hvis afgørelser ikke kan indbringes for højere ret, kan afgørelsen kæres til den landsret, i hvis kreds retten er beliggende. Kærefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den pågældende.

Med den foreslåede bestemmelse sker der en videreførelse af gældende ret i forhold til tilsynet med domstolenes behandling af personoplysninger.”

Den tidligere gældende bestemmelse i § 67 i persondataloven, der blev ophævet i forbindelse med vedtagelsen af databeskyttelsesloven, var sålydende:

”Domstolsstyrelsen fører tilsyn med behandling af oplysninger, der foretages for domstolene.

Stk. 2. Tilsynet omfatter behandling af oplysninger med hensyn til domstolenes administrative forhold.

Stk. 3. For anden behandling af oplysninger træffes afgørelse af vedkommende ret. Afgørelsen kan kæres til højere ret. For særlige domstole, hvis afgørelser ikke kan indbringes for højere ret, kan den i 1. pkt. nævnte afgørelse kæres til den landsret, i hvis kreds retten er beliggende. Kærefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den pågældende.”

Bestemmelsen var blevet indført ved lov nr. 429 af 31. maj 2000. Af de specielle bemærkninger til lovforslaget fremgår bl.a. (Folketingstidende 1999-00, tillæg A, lovforslag nr. L 147, s. 4104 f.):

” Til § 67

...

Til stk. 3

Bestemmelsen tager sigte på retternes behandling af oplysninger i forbindelse med varetagelsen af judicielle funktioner.

Af bestemmelsens 1. pkt. følger, at afgørelser om behandling af oplysninger træffes af vedkommende ret. I de tilfælde, hvor der i forbindelse med domstolens varetagelse af sine judicielle funktioner opstår spørgsmål om lovligheden af den behandling af personoplysninger, som finder sted i tilknytning hertil, påhviler det således vedkommende dataansvarlige domstol at træffe afgørelse herom. Dette sker i form af judicielle afgørelser, der kan påkæres efter reglerne i 2.-4. pkt.

Efter bestemmelsens 2. pkt. kan den dataansvarlige domstols afgørelser kæres til højere ret. Bestemmelsen tager navnlig sigte på de almindelige domstole, jf. retsplejelovens § 1, stk. 1. Bestemmelsen fastsætter, at en dataansvarlig domstols afgørelse altid kan kæres til højere ret. Bestemmelsen indebærer dermed, at der skal ses bort fra en eventuel appelbe-grænsningsregel. Eksempelvis vil spørgsmålet om, hvorvidt der skal ske berigtigelse af behandlede personoplysninger, kunne påkæres til højere ret, uanset bestemmelsen i retsplejelovens § 221, stk. 3, 2. pkt. Også et eventuelt krav om andeninstansbevilling til den retsafgørelse, som behandlingen af oplysninger vedrører, skal der efter bestemmelsen

ses bort fra. Hvilken overordnet retsinstans kære skal ske til, og hvilke procesregler der skal finde anvendelse, vil som udgangspunkt afhænge af reglerne for den retsafgørelse, som behandlingen af oplysningerne vedrører. Kære sker efter de almindelige regler i retsplejeloven herom, medmindre der i lovgivningen er fastsat særlige regler for indbringelse af vedkommende dataansvarlige domstols afgørelser for højere retsinstans. Dette betyder bl.a., at byretternes afgørelser vedrørende lovligheden af en behandling af oplysninger skal påkæres til vedkommende landsret efter reglerne i retsplejeloven. Dette gælder både for så vidt angår civile retssager og sager inden for strafferetsplejen. Det bemærkes, at bestemmelsens 2. pkt. også omhandler de tilfælde, hvor en særlig domstol - dvs. en domstol, der ikke indgår i det almindelige domstols-hierarki, jf. retsplejelovens § 1, stk. 1 - har truffet afgørelse om lovligheden af en behandling af personoplysninger, som har fundet sted i forbindelse med behandlingen af en retssag. En betingelse herfor er dog, at der er adgang til at indbringe den materielle afgørelse i sagen for højere ret. F.eks. kan en landvæsenskommissions afgørelser indbringes for en overlandvæsenskommission.

...

I bestemmelsens 4. pkt. er endelig fastsat, at kærefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den pågældende. Kærefristen gælder, uanset om kære sker efter bestemmelsens 2. eller 3. pkt.”

Højesterets begrundelse og resultat

Sagen angår for Højesteret, om Topdanmark Forsikring A/S' kære af byrettens beslutning af 13. marts 2020 er sket rettidigt, og såfremt kære ikke er sket rettidigt, om der undtagelsesvist kan ses bort fra overskridelsen af kærefristen.

Højesteret bemærker, at databeskyttelseslovens § 37, stk. 2, efter sin ordlyd og sine forarbejder må forstås sådan, at en afgørelse vedrørende behandling af oplysninger, der træffes af vedkommende ret i sin egenskab af domstol, kan kæres uden tilladelse fra Procesbevillingsnævnet, og at det alene er kærefristen på 4 uger efter bestemmelsens 4. pkt., der finder anvendelse på en sådan kære.

Topdanmarks kæreskrift blev modtaget i landsretten mere end 4 uger efter den dag byrettens beslutning var blevet meddelt Topdanmark Forsikring A/S. Kæren er således ikke rettidig.

Højesteret finder, at der er adgang til at tillade kære efter kærefristens udløb i medfør af retsplejelovens 394, stk. 2, 4. pkt., jf. databeskyttelseslovens § 37, stk. 2, 4. pkt. Højesteret bemærker i den forbindelse, at databeskyttelseslovens § 37, stk. 2, viderefører den tidligere bestemmelse i persondatalovens § 67, stk. 3. I forarbejderne til sidstnævnte bestemmelse (Folketingstidende 1999-00, tillæg A,

lovforslag nr. L 147. s. 4104 f.) er det udtrykkelig forudsat, at kære – bortset fra kærefristens længde og fravigelsen af kravet om procesbevilling – sker efter de almindelige regler om kære i retsplejeloven.

Højesteret finder imidlertid, at der i den foreliggende sag ikke er grundlag for undtagelsesvis at tillade kæren trods overskridelsen af kærefristen. Det kan ikke føre til et andet resultat, at Procesbevillingsnævnet den 11. juni 2020 gav tilladelse til at kære byrettens afgørelse, selv om en sådan tilladelse som nævnt ikke var nødvendig, med vejledning om en kærefrist på 2 uger fra meddelelse af tilladelsen, da kærefristen efter databeskyttelseslovens § 37, stk. 2, 4. pkt., på det tidspunkt var udløbet.

THI BESTEMMES:

Landsrettens kendelse stadfæstes.

Topdanmark Forsikring A/S skal betale 8.000 kr. til Fagforeningen Danmark som mandatar for A i sagsomkostninger for kæresagens behandling for Højesteret.